

BEROEP IN CASSATIE v.d. 17 januari 2024 door
uitsluitend voor bestuurlijke inlichting - behoeften van
beklaagde, tegen alle beschikkingen van het arrest.
inwendige aard

Arrestnummer C / 3 / 2024
Repertoriumnummer 2024 / 11
Datum van uitspraak 3 januari 2024
Rolnummer
Notitienummer parket-generaal 2023/PGA/1330 2023/VJ11/512

Beroep in cassatie niet
toelaatbaar verklaard op **29/03/2024**

Mededeelbaar aan de
ontvanger

Hof van beroep Antwerpen

Arrest

C4 kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

2023/PGA/1330 – 2023/VJ11/512

Het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1.

rijksregisternummer

geboren te op

wonende te

van Belgische nationaliteit

beklaagde

in persoon aanwezig en bijgestaan door mr.

advocaat bij de balie provincie

2. VILTERS Karel

rijksregisternummer

geboren te op

wonende te

van Belgische nationaliteit

beklaagde

vertegenwoordigd door mr.

advocaat bij de balie provincie

1. Ten laste gelegde feiten

De procureur des Konings vervolgt de beklaagden als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek voor de volgende strafbare feiten:

Op het perceel aldaar gelegen, hooiland, gekadastreerd als
met een oppervlakte van 1ha 38a 04ca, eigendom van
verleden door notaris te op 9 maart 1995,

ingevolge akte

A. Bij inbreuk op artikel ~~6.1.1.1°~~ [6.2.1.1°] van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.4° (het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, hetzij door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt) te hebben uitgevoerd of te hebben laten uitvoeren.

Te tussen 1 mei 2018 en 30 mei 2018, meermaals, op niet nader bepaalde data
door

namelijk het aanvoeren van grond, vanaf de oever over een breedte van ca. 15 meter en een lengte van 30 meter grond en het uitstoten/nivelleren ervan waardoor een ophoging van 1 meter tot 1,5 meter van het terrein plaatsvindt

B. Bij inbreuk op artikel ~~6.1.1.3°~~ [6.2.1.7°] van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, als eigenaar te hebben toegestaan of aanvaard dat hierna vermelde handeling, zoals bepaald bij artikel 4.2.1 4° (het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, hetzij door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt, hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning.

Te tussen 1 mei 2018 en 30 mei 2018, meermaals, op niet nader bepaalde data
door

namelijk het aanvoeren van grond, vanaf de oever over een breedte van ca. 15 meter en een lengte van 30 meter grond en het uitstoten/nivelleren ervan waardoor een ophoging van 1 meter tot 1,5 meter van het terrein plaatsvindt

Tevens gedagvaard om zich te horen veroordelen tot uitvoering van de herstelvordering van de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur, tot herstel in de oorspronkelijke staat binnen de 12 maanden, onder verbeurte van een dwangsom van 125 euro per dag in geval van niet-uitvoering en tot machtiging aan de burgemeester en stedenbouwkundig inspecteur tot het uitvoeren van de bevolen herstelmaatregelen in de plaats van de veroordeelde en op diens kosten. (zie stuk 20 van het dossier)

Overgeschreven op het kantoor Rechtszekerheid d.d. 15 juli 2022
Ref.
Bedrag: 240,00 euro
Attaché (get.)

Overgeschreven op het kantoor Rechtszekerheid d.d. 29 juli 2022
Ref.:
Bedrag: 240,00 euro
Attaché (get.)

2. Bestreden beslissing

2.1.

Bij het vonnis, op tegenspraak gewezen op 7 maart 2023 door de rechtbank van eerste aanleg Limburg, afdeling Hasselt, kamer 13D, werd als volgt beslist:

...

Verbetering tenlasteleggingen A. en B.

Zoals door het openbaar ministerie terecht opgemerkt in haar nota van 18 november 2022, dient in tenlastelegging A. artikel 6.1.1.1° V.C.R.O. te worden vervangen door artikel 6.2.1.1° V.C.R.O., dat de strafmaat bepaalt. De verwijzing naar het overtreden van artikel 4.2.1.4° V.C.R.O., dat het aanzienlijk wijzigen van het reliëf strafbaar stelt, blijft correct.

Het gaat hier derhalve duidelijk om een materiële vergissing, dewelke hierboven eveneens wordt rechtgezet. Beklaagden kregen tijdig kennis van het juiste artikel met de strafmaten, zodat hun rechten van verdediging blijven gewaarborgd.

Deze verbetering, heeft zoals gezegd, enkel betrekking op de toepasselijke strafmaat en wijzigt derhalve op geen enkele wijze de feiten waarvoor de rechtbank werd gevat.

...

Verleent uitstel van tenuitvoerlegging wat betreft deze geldboete voor een termijn van 3 jaar, doch slechts voor een gedeelte van 2.000,00 euro, zijnde 250,00 euro verhoogd met 70 opdecimen.

Veroordeelt tot betaling van:

- een bijdrage van 1 maal 200,00 euro, zijnde de som van 1 maal 25,00 euro verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders;
- een bijdrage van 24,00 euro aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand;
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt 58,24 euro;
- solidair met medeveroordeelden tot de kosten van de strafvordering, op heden begroot op 591,94 euro.

Herstelvordering

Veroordeelt eerste beklaagde en tweede beklaagde overeenkomstig artikel 6.3.1, § 1 V.C.R.O., hoofdelijk tot:

- het herstel in de oorspronkelijke toestand van het perceel gekadastreerd als met een oppervlakte van 1ha 38a 04ca;
- binnen een termijn van 12 maanden na de betekening van dit vonnis;
- en zulks onder verbeurte van een DWANGSOM van 125,00 euro per dag vertraging vanaf de eerste dag na het verstrijken van voornoemde hersteltermijn van 12 maanden met een maximum van 125.000,00 euro.

ZEGT VOOR RECHT dat of de stedenbouwkundige inspecteur, indien het vonnis niet vrijwillig wordt uitgevoerd, overeenkomstig artikel 6.3.4. V.C.R.O. zelf in de uitvoering ervan kunnen voorzien na advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering en dat in zulk geval eerste beklaagde en tweede beklaagde hoofdelijk worden verplicht tot terugbetaling van de kosten.

Op burgerlijk gebied

De rechtbank houdt ambtshalve de burgerlijke belangen aan.

De neergelegde conclusies en stukken werden in het beraad betrokken.

4. Beoordeling van de ontvankelijkheid en de omvang van de hogere beroepen

4.1. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

1. De verklaringen van hoger beroep, zowel van de beklaagde de beklaagde als van het Openbaar Ministerie tegen beide beklaagden, werden tijdig en regelmatig gedaan op de griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen.
2. Het verzoekschrift van de beklaagde zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven met betrekking tot de schuld voor de feiten A en B, de straf en de herstelvordering zijn nauwkeurig.
3. Het verzoekschrift van de beklaagde zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven met betrekking tot de procedure, schuld voor het feit A, de straf en de herstelvordering zijn nauwkeurig.
4. De verzoekschriften van het Openbaar Ministerie zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werden tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven met betrekking tot de strafmaat (inclusief de herstelvordering) ten aanzien van beide beklaagden is nauwkeurig.
5. Gelet op het bovenstaande zijn de hogere beroepen van de beklaagde de beklaagde Warpij en van het Openbaar Ministerie ten aanzien van deze beide beklaagden regelmatig naar vorm en termijn en ontvankelijk.
6. Ter zitting deed de beklaagde op ondubbelzinnige wijze afstand van de grief met betrekking tot de procedure.

4.2. Omvang van de hogere beroepen

Het hof heeft ambtshalve geen grieven van openbare orde opgeworpen zoals bedoeld in artikel 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering.

Het hof stelt de door de beklaagde gedane afstand van zijn grief met betrekking tot de procedure vast.

Gelet op de overwegingen onder rubriek 4.1. van dit arrest en de gedane afstand strekt de rechtsmacht van het hof zich daarom uit:

- ten aanzien van beklaagde tot de beoordeling van de beschikkingen op strafrechtelijk gebied van het bestreden vonnis die betrekking hebben op de schuld aan de feiten sub A en B, de straf en de herstellvordering;
- ten aanzien van beklaagde tot de beoordeling van de beschikkingen op strafrechtelijk gebied van het bestreden vonnis die betrekking hebben op de schuld aan het feit sub A, de straf en de herstellvordering.

5. Beoordeling ten gronde

5.1. Op strafrechtelijk gebied

Het perceel waar de grondwerken werden uitgevoerd is gelegen in zijnde in landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het gewestplan goedgekeurd bij KB van 3 april 1979.

5.1.1. Ten aanzien van beklaagde

1. Ter zitting stelde het hof beklaagde in kennis van de verzwarende omstandigheid dat hij de werken als aannemer heeft uitgevoerd (art. 6.2.1. laatste paragraaf VCRO). Het hof dient immers ambtshalve de kwalificatie van de feiten na te gaan. De toestand van de beklaagde mag niet verzwared worden op het enkel hoger beroep van beklaagde. Vermits het Openbaar Ministerie eveneens hoger beroep instelde ten aanzien van beklaagde met betrekking tot de straf, kan het hof de straf verzwaren indien zij de verzwarende omstandigheid bewezen acht (cfr. Cass. 8 april 2020,

De feiten op zich zijn hierdoor alleszins niet gewijzigd. De beklaagde werd hiervan in kennis gesteld en heeft de gelegenheid gekregen zich hierop te verdedigen.

2. Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is de schuld van de beklaagde aan de hem ten laste gelegde feiten sub A bewezen gebleven weliswaar met de aanpassing dat hij deze feiten pleegde als aannemer van grondwerken.

Hiervoor wordt verwezen naar de oordeelkundige redengeving van de eerste rechter zoals uiteengezet op p. 5 en 6 van het bestreden vonnis, welke door beklagde in hoger beroep niet weerlegd wordt en door het hof wordt beaamd en overgenomen en aangevuld als volgt.

Beklaagde betwist niet dat hij als aannemer op het kwestieuze perceel grond aanvoerde en nivelleerde en dat hij niet op de hoogte was of er een omgevingsvergunning werd verleend om deze grondwerken uit te voeren.

Volgens art. 4.2.1.4° VCRO, mag niemand zonder voorafgaande omgevingsvergunning het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen, waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt.

De wetgever heeft in de lijn van de gevestigde rechtspraak en rechtsleer niet gekozen voor een louter kwantitatieve benadering van de omschrijving *“aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem”*, maar wel voor een benadering die zowel rekening houdt met de invloed van de wijziging op de aard en de functie van het terrein, als met de hoegrootheid van de niveauwijziging.

De term *“aanmerkelijk”* duidt erop dat de wetgever beoogde om de aanzienlijke en belangrijke wijzigingen van het reliëf strafbaar te stellen, doch niet – in acht genomen de ligging, de functie en de omvang van het perceel – marginale wijzigingen van het reliëf.

Uit de inhoud van het strafdossier, in het bijzonder de vaststellingen door de Vlaamse milieuambtenaar op 29 mei 2018 blijkt dat beklagde ophogingswerken uitvoerde op het kwestieuze perceel langs de waterloop in de 5 meter zone en dit in overstromingsgebied. Over een breedte van 15 meter en een lengte van 30 meter werd er langs de waterloop grond aangevoerd. Het grootste gedeelte van deze grond werd uitgestoten waardoor het terrein 1 meter tot 1,5 meter werd opgehoogd.

Er werden foto's gevoegd waaruit duidelijk blijkt dat er sprake was van een aanmerkelijke wijziging van het bodemreliëf in de zin van art. 4.2.1.4° VCRO.

Beklaagde betwist de materialiteit van de feiten niet maar wel het moreel element. Beklaagde houdt voor dat hij zich van geen kwaad bewust was en ging er van uit dat zijn opdrachtgever de nodige vergunning had aangevraagd. Beklaagde verzoekt het hof om hem vrij te spreken gezien geen enkel opzet aanwezig was en hij niet wetens en willens de feiten gepleegd heeft.

Het hof is echter van oordeel dat beklaagde deze feiten wel degelijk opzettelijk heeft begaan, dit is wetens en willens, door deze ophogingswerken *als professionele aannemer* aan te vatten zonder zich voorafgaandelijk te vergewissen of zijn opdrachtgever in het bezit was van een omgevingsvergunning om deze aanmerkelijke reliëfwijziging uit te voeren. Beklaagde erkende immers in zijn verklaring op 4 maart 2021 dat hij “50 tot 60 kuub” grond heeft gestort en genivelleerd hetgeen een aanmerkelijke hoeveelheid was (zie strafdossier stuk 165).

Beklaagde toont niet aan noch maakt hij het aannemelijk dat er sprake is van een rechtvaardigings- of schulditsluitingsgrond.

Het gegeven dat de medebeklaagde als eigenaar van de grond betwist opdracht te hebben gegeven om deze werken uit te voeren, doet geen afbreuk aan de eigen strafrechtelijke verantwoordelijkheid van beklaagde. Ook het gegeven dat er reeds voordien op het kwestieuze perceel grond werd gestort door een derde, is niet relevant. Het hof acht het dan ook niet opportuun om de getuige van de Vlaamse Milieumaatschappij, die de vaststellingen deed op 29 mei 2018, te horen.

3. Zoals hierboven uiteengezet werd beklaagde in kennis gesteld van de verzwarende omstandigheid dat hij de werken als aannemer heeft uitgevoerd.

De feiten op zich zijn hierdoor alleszins niet gewijzigd maar brengen een strafverzwaring met zich mee zoals bepaald in art. 6.2.1 laatste paragraaf VCRO.

Bij de straftoemeting van beklaagde wordt rekening gehouden met:

- het strafregister van beklaagde waaruit blijkt dat hij reeds herhaaldelijk werd veroordeeld door een politierechtbank wegens verkeersinbreuken en door een correctionele rechtbank wegens wetgeving inzake maatschappelijke zekerheid van arbeiders;
- de omstandigheden en ernst van de feiten, die getuigen van een gebrek aan respect voor de regelgeving inzake ruimtelijke ordening;
- de professionele context waarin deze feiten gebeurden;
- het verstrijken van de tijd sinds de feiten zonder dat er sprake is van de overschrijding van de redelijke termijn.

Daarom wordt de beklaagde bestraft met een geldboete van 2.000,00 euro, te vermeerderen met de opdecimen, of een vervangende gevangenisstraf van 90 dagen.

Het hof gelast deels uitstel van de tenuitvoerlegging van de opgelegde geldboete zoals hierna bepaald. Dit voordeel zal voor beklaagde een bijkomende aansporing zijn om zich in de toekomst van dergelijke feiten te onthouden. Dit gedeeltelijk uitstel van tenuitvoerlegging, verbonden aan een proeftermijn van drie jaar moet een gepaste preventieve werking van de uitgestelde straf waarborgen. De beklaagde dient te beseffen dat deze gunstmaatregel kan worden ingetrokken wanneer hij tijdens de proefperiode opnieuw dergelijke feiten of andere ernstige feiten zou plegen.

Het hof gaat niet in op het verzoek van beklaagde tot het verlenen van de opschorting nu een dergelijke gunstmaatregel niet van aard is om beklaagde afdoende te wijzen op zijn maatschappelijke beperkingen en verplichtingen gezien de feiten zich voordeden in een professionele context.

De beklaagde werd terecht veroordeeld tot betaling van een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken, tot een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand en tot betaling van een bijdrage tot financiering van het Fonds tot hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders.

5.1.2. Ten aanzien van beklaagde

1. Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is de schuld van de beklaagde aan de hem ten laste gelegde feiten sub A en B bewezen gebleven.

Hiervoor wordt verwezen naar de oordeelkundige redengeving van de eerste rechter zoals uiteengezet op p. 5 tot en met 9 van het bestreden vonnis, welke door beklaagde in hoger beroep niet weerlegd wordt en door het hof wordt beaamd en overgenomen en aangevuld als volgt.

2. Beklaagde betwist de hem ten laste gelegde feiten A en B en houdt voor dat de beklaagde buiten zijn medeweten deze grond op zijn perceel heeft gedumpt.

Beklaagde houdt voor aan de hand van volgende gegevens dat hij nooit opdracht heeft gegeven om ophogingswerken te laten uitvoeren:

- beklaagde heeft onmiddellijk gereageerd nadat hij op 29 mei 2018 in kennis werd gesteld van deze ophogingswerken op zijn perceel door klacht neer te leggen bij de politie op 1 juni 2018 wegens sluikstorten en te reageren op de ingebrekestellingen van de Vlaamse Milieumaatschappij. Hij werd schriftelijk in gebreke gesteld door de Vlaamse Milieumaatschappij op 30 mei 2018 (stuk 9 strafdossier met foto's) en op 17 juli 2018 (stuk 6 strafdossier). De raadsman van beklaagde heeft schriftelijk deze aantijgingen betwist en hield voor dat hij niet de opdracht had gegeven aan beklaagde om ophogingswerken op zijn perceel uit te voeren en hiervan pas op de hoogte werd gesteld bij brief van 30 mei 2018 van de Vlaamse Milieumaatschappij. Beklaagde meldde dit tevens aan het Openbaar Ministerie (zie brieven van 20 juni 2018 en 31 augustus 2018), alsook stelde hij in gebreke bij brief van 25 juli 2018 wegens sluikstorten;
- deskundig verslag van van 14 november 2023 in opdracht van de beklaagde De deskundige stelt dat het ophogen van een perceel weiland in natuurlijk overstromingsgebied geen zin heeft en geen meerwaarde heeft voor het perceel (stuk 6 bundel beklaagde Een ophoging van het perceel had dan ook geen enkele zin zodat beklaagde geen belang had om zijn perceel te laten ophogen.

Beklaagde verzoekt het hof om die reden hem dan ook vrij te spreken.

Het hof verwijst naar de pertinente opsomming van bewijselementen in verband met de feiten onder de tenlasteleggingen A en B uiteengezet op p. 6 tot en met 9 van het bestreden vonnis.

Deze door de eerste rechter vermelde gewichtige bewijselementen kunnen, ook naar het oordeel van het hof, samengenomen, niet louter op toeval berusten maar leiden integendeel zonder enige twijfel tot de conclusie dat de beklaagde schuldig is aan deze feiten sub A en B.

Gelet op de neergelegde conclusies in hoger beroep, vult het hof de motivering van de eerste rechter als volgt aan:

- beklaagde houdt ten onrechte voor dat de eerste rechter *een inconsistente deductie* uit de feiten afleidde. De ambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij, betrapte beklaagde op heterdaad bij het uitvoeren van de ophogingswerkzaamheden. Hij deelde mee dat beklaagde zijn opdrachtgever was waarvan naderhand bleek dat hij ook de eigenaar was van het perceel.

De bewering van beklagde dat deze mededeling een leugen was, is een loutere bewering die door geen enkel gegeven in het strafdossier werd aangetoond of aannemelijk gemaakt. Integendeel de ophogingswerken werden uitgevoerd op het perceel eigendom van beklagde dat ver verwijderd was van de openbare wegen (hetgeen beklagde op p. 9 van zijn conclusie overigens erkent) en aldus moeilijk bereikbaar. Bovendien werd de grond niet alleen gedumpt maar er werden ook nog nivelleringswerken uitgevoerd. Indien beklagde de bedoeling had deze werken uit te voeren achter de rug van beklagde om zich op een goedkope manier van de grond te ontdoen, had hij alleszins niet deze afgelegen plaats gekozen laat staan dergelijke kostelijke nivelleringswerken uitgevoerd met een graafmachine. Dat beklagde belang had bij deze gang van zaken heeft hij nooit ontkend. Maar ook beklagde had hierbij voordeel dat zijn perceel op een goedkope wijze werd opgehoogd tegen mogelijk overstromingsgevaar. Het was dan ook een win-winoperatie in hoofde van beide beklagden. Ter zitting bevestigde beklagde overigens dat om die reden de werken ook nooit werden gefactureerd;

- beklagde verwijst naar het deskundig verslag van van 14 november 2023 om aan te tonen dat hij geen enkel belang had om deze ophogingswerken te laten uitvoeren op het kwestieuze perceel. Vooreerst merkt het hof op dat dit verslag werd opgesteld in opdracht van beklagde meer dan 5 jaar na de feiten. Dat achteraf de door beklagde aangestelde deskundige tot deze conclusie kwam, doet geen afbreuk aan het gegeven dat hij op het ogenblik van de feiten in 2018 wel overtuigd was dat een ophoging van het perceel wel nuttig zou zijn in overstromingsgebied om te vermijden dat zijn koeien mogelijks in natte periodes van het jaar in het water zouden staan;
- Het gegeven dat de eerste rechter vaststelde dat de stelling die beklagde zowel in conclusie (zie p. 2 conclusie voor de eerste rechter) als ter zitting innam dat hij buiten strijd was ingevolge cardiale klachten op het ogenblik van de feiten op 29 mei 2018 was tegenstrijdig met de feitelijkheden in het strafdossier (beklagde meldde zich op het politiekantoor aan op 29 mei 2018 en legde klacht neer op 1 juni 2018). Het staat vast na inzage van de medische attesten dat deze klachten zich voordeden na de incriminatieperiode. Alleszins heeft de eerste rechter uit deze beweerde contradictie geen conclusies getrokken zodat dit verweer geen doel treft;

- de milieuambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij, gaf een uitvoerig verslag van de vaststellingen op 29 mei 2018, geïllustreerd met foto's en een overzicht van de briefwisseling van de Vlaamse Milieumaatschappij met de beklaagde op 17 november 2020 aan de politie van (stuk 160 strafdossier). Dat de feitelijkheden enkel gebaseerd zouden zijn op telefonische en mondelinge mededelingen van de milieuambtenaar is dan ook onjuist;
- of beklaagde de ophogingswerken alleen dan wel met een tweede persoon aan het uitvoeren was, doet geen afbreuk aan de geloofwaardigheid van zijn verklaring die overeenstemt met andere essentiële elementen in het strafdossier zoals plaats van de werken, de aard van de uitgevoerde werkzaamheden (naast aanvoeren van grond ook nivellering zoals blijkt uit de gevoegde foto's van de milieuambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij);
- beklaagde hield voor dat hij i.v.m. de uitvoering van de werken een Sms-bericht zou gestuurd hebben naar beklaagde hetgeen deze laatste ontkent. Of er al dan niet een Sms-bericht werd verstuurd, is niet verder onderzocht zodat het hof met dit gegeven om de schuld in hoofde van beklaagde te beoordelen geen rekening houdt;
- dat beklaagde verklaarde dat de milieuambtenaar hem had meegedeeld dat beklaagde reeds eerder op dit perceel grond had laten aanbrengen en hiervoor reeds een verwittiging kreeg dat dit niet toegelaten was, wordt tevens bevestigd door de adjunct directeur van de Vlaamse Milieumaatschappij, in zijn brief van 18 juli 2018 aan de raadsman van beklaagde (stuk 16 strafdossier). Gelet op deze overeenstemmende gegevens is het hof wel van oordeel dat er sprake is van antecedenten in hoofde van beklaagde
- de eerste rechter vermeldde terecht dat er niet alleen grond werd gedumpt op het perceel maar deze grond ook genivelleerd werd zoals blijkt uit de foto's gevoegd aan de vaststellingen van de milieuambtenaar en die ook aan beklaagde werden meegedeeld bij brief van 30 mei 2018 (stuk 7-8 van het strafdossier). Naast deze duidelijke foto's is er ook de aanwezigheid van een graafmachine die gebruikt werd om ter plaatse deze nivellering uit te voeren. Hieruit blijkt duidelijk dat er sprake is van nivellering;
- in conclusie (p. 16 nr. 8) suggereert beklaagde dat de gestorte grond mogelijks vervuild zou zijn en dat dit niet werd onderzocht. Het hof verwijst naar de vaststellingen van de milieuambtenaar die op het ogenblik van de feiten de grond heeft gezien en met geen woord rept over mogelijks vervuilde grond met materialen, reden ook waarom er geen bijkomend analyseonderzoek van de grond noodzakelijk was.

- Beklaagde heeft bovendien geen initiatief genomen om een onderzoek te laten uitvoeren die zijn beweringen zouden kunnen ondersteunen. De eerste rechter heeft dan ook terecht geen deskundige aangesteld om deze grond te onderzoeken;
- beklaagde houdt voor dat failliet werd verklaard op 24 april 2018 door de rechtbank van koophandel te waardoor hij dan ook geen opdracht kon geven om deze ophogingswerken uit te voeren. Dit faillissement neemt niet weg dat beklaagde deze werken uitvoerde in persoonlijke naam en niet in het kader van zijn failliete vennootschap. Dat om die reden beklaagde ook geen rechterlijke stappen ondernam om de beklaagde verantwoordelijk te stellen voor de wederrechtelijke werken, is dan ook een drogrede;
 - dat beklaagde ingevolge deze werken schade zou hebben geleden aan de omheining en aan het gras over een oppervlakte van 20 aren, is evenmin een reden om aan te nemen dat hij nooit opdracht zou gegeven hebben deze werken uit te voeren. Overigens het is niet eens aangetoond dat er schade was aan de omheining en het gras. De loutere vermelding in de strafklacht van 20 juni 2018 en in de ingebrekestelling aan beklaagde s geen bewijs;
 - dat beklaagde als eigenaar minstens de werken gedoogd heeft en geen middelen heeft aangewend om de wederrechtelijke toestand te verhelpen, staat eveneens als een paal boven water. Ook al was het perceel niet gelegen in de nabijheid van zijn woonplaats, neemt dit niet weg dat beklaagde als eigenaar toezicht op zijn percelen moet uitvoeren. Gelet op de aanwezigheid van koeien in de weide, is het hof ervan overtuigd dat hij op regelmatige basis ter plaatse was om zich te vergewissen van de toestand van zijn dieren. Dat hij onmiddellijk na de feiten een klacht tegen beklaagde neerlegde voor sluikstorten en hem in gebreke stelde, is enkel een doekje voor het bloeden en was enkel om zijn eigen verantwoordelijkheid te verdoezelen. Beklaagde nam geen doortastende maatregelen om deze wederrechtelijke toestand, waarvan hij beweerde dat ze enkel veroorzaakt werd door beklaagde te beëindigen.

3. De eerste rechter heeft terecht vastgesteld dat de feiten voorzien onder de tenlasteleggingen A en B de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, zodat er slechts één straf dient te worden uitgesproken, nl. de zwaarste.

Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden met:

- de persoon van de beklaagde;
- zijn blanco strafregister;

- de aard, de ernst en de omstandigheden van de bewezen verklaarde misdrijven die blijk geven van een maatschappelijk onaanvaardbaar gebrek aan respect voor de reglementering inzake ruimtelijke ordening;
- het gegeven dat tot op heden de wederrechtelijke toestand nog steeds bestaande is;
- het verstrijken van de tijd sedert de feiten zonder dat er sprake is van het overschrijden van de redelijke termijn.

Daarom wordt de beklaagde bestraft met een geldboete van 1.500,00 euro, te vermeerderen met de opdecimen, of een vervangende gevangenisstraf van 90 dagen.

Het hof verleent de geldboete deels met uitstel van tenuitvoerlegging zoals hierna bepaald, rekening houdend met het gegeven dat de feiten zich reeds meer dan 5 jaar geleden voordeden zonder dat de redelijke termijn werd overschreden.

De beklaagde werd terecht veroordeeld tot betaling van een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken, tot een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand en tot betaling van een bijdrage tot financiering van het Fonds tot hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders.

5.2. Met betrekking tot de herstellvordering

1. De gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur vorderde om de beklaagde te veroordelen tot het herstel, binnen 12 maanden na de betekening van de uitspraak, van de plaats in de oorspronkelijke staat, te weten:

- het ongedaan maken van de reliëfwijziging en het afvoeren van de grond
- en om de beklaagde tevens een dwangsom op te leggen van 125,00 euro per dag bij niet-uitvoering van het vonnis/arrest binnen de gestelde termijn van 12 maanden (waarbij dient gezegd voor recht dat de termijn van herstel niet dient beschouwd te worden als een termijn van verbeurdverklaring van de dwangsom) (stuk 20 strafdossier).

De gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur vordert ook om hem conform artikel 6.3.4. §1 VCRO te machtigen om ambtshalve in de uitvoering van het bevolen herstel te kunnen voorzien wanneer beklaagde dit niet doet of niet binnen de gestelde termijn.

De Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering verleende positief advies over de herstellvordering op 29 april 2020.

De herstellvordering werd overgemaakt aan het Openbaar Ministerie bij brief van 11 juni 2020.

Ter zitting verzocht het Openbaar Ministerie beide beklaagden te veroordelen tot het herstel conform de vordering van de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur.

2. Het sinds 1 maart 2018 in werking getreden artikel 6.3.1. VCRO bepaalt in §1 dat naast de straf de rechtbank, ambtshalve of op vordering van een bevoegde overheid, beveelt een meerwaarde te betalen en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken. Dat gebeurt, met inachtneming van de volgende rangorde:

- 1° als het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een meerwaarde;
- 2° als dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;
- 3° in de andere gevallen, de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik.

In casu is het gevolg van het misdrijf niet kennelijk verenigbaar met een goede ruimtelijke ordening zodat enkel de tweede of derde herstelmaatregel aan de orde zijn. De voorliggende herstellvordering is gemotiveerd vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Het perceel is immers gelegen in overstromingsgevoelig gebied waardoor reliëfwijzigingen niet kunnen aanvaard worden gelet op de verstoring van de waterhuishouding in dit gebied. In dat verband kan bijkomend verwezen worden naar het advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering die er op wijst dat hierdoor niet alleen sprake is van een verstoring van het bodemreliëf en de waterhuishouding in het gebied maar ook ten aanzien van derden in functie van de weerslag van deze wederrechtelijke handelingen op het vlak van gezondheid, genotsgebruik en veiligheid in het algemeen. Immers deze handelingen hebben concreet tot gevolg dat er een vermindering is van de infiltratie van het hemelwater of een vermindering voor het watersysteem.

Het hof sluit zich aan bij deze overwegingen.

Beklaagde beweert, verwijzend naar een neergelegde foto, dat inmiddels de herstellvordering zou zijn uitgevoerd. Beklaagde liet echter na de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur in kennis te stellen dat hij de opgelegde herstelmaatregel vrijwillig zou hebben uitgevoerd.

Er is derhalve geen proces-verbaal van vaststelling van de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur of het perceel in zijn oorspronkelijke staat is hersteld (art. 6.3.6. §1 VCRO).

3. De gemotiveerde herstellvordering van 11 juni 2020 van de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur, na positief advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, is zowel intern als extern wettig en beoogt, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van de door de beklaagden gepleegde misdrijven. Zij steunt op motieven van goede ruimtelijke ordening.

4. Op grond van huidig artikel 6.3.1. §4 VCRO bepaalt de rechtbank een termijn voor de uitvoering van de herstelmaatregelen en kan de rechtbank, op vordering van de bevoegde overheid, ook een dwangsom bepalen.

De gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur vordert een dwangsom van 125,00 euro per dag vertraging. Het Openbaar Ministerie vorderde tevens ten aanzien van beklaagde een dwangsom van 125,00 euro.

De termijn voor het herstel wordt bepaald op 12 maanden vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest, om de beklaagden de nodige tijd te verschaffen om zich aan de hen bij dit arrest opgelegde verplichtingen te conformeren.

Bij de bepaling van deze termijn heeft het hof rekening gehouden met de omvang van de werken en de tijd die reeds verstreken is sedert de eerste vaststellingen waarvan beklaagden gebruik hadden kunnen maken om vrijwillig over te gaan tot herstel.

Het is gepast om ook een dwangsom op te leggen waarvan het bedrag dient bepaald op 125,00 euro per dag vertraging indien niet vrijwillig wordt overgegaan tot het herstel van de plaats in zijn vorige toestand, zoals boven aangegeven, en dit binnen de opgelegde hersteltermijn van 12 maanden, met dien verstande dat die dwangsom zal verbeuren vanaf de eerste dag na de hoger vermelde hersteltermijn in zoverre het huidig arrest vooraf werd betekend. Dit houdt concreet in dat er geen dwangsomtermijn wordt toegestaan.

In tegenstelling tot de eerste rechter acht het hof het opportuun deze dwangsom enkel op te leggen ten aanzien van beklaagde als eigenaar van de grond en niet ten aanzien van beklaagde

Het opleggen van een dwangsom moet beklagde ertoe aanzetten de herstelmaatregel uit te voeren. De verplichting tot het uitvoeren van de herstelmaatregel komt toe aan beklagde en niet aan de bevoegde overheid. Er is dan ook geen aanleiding om deze dwangsom te beperken in de tijd, dan wel een maximumbedrag op te leggen.

Op grond van huidig artikel 6.3.4. §1 VCRO beveelt dit arrest dat de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien in de plaats en op de kosten van de veroordeelde als de plaats niet binnen de door de rechtbank gestelde termijn in de vorige staat wordt hersteld.

5.3. Voorbehoud vordering tot betaling van schadevergoeding

Beklaagde verzoekt het hof op grond van art. 4 V.T.Sv. de burgerlijke belangen ambtshalve aan te houden met betrekking tot de schade die beklagde ingevolge de door hem gepleegde feiten sub A heeft veroorzaakt aan het perceel van beklagde

Beide beklagden werden veroordeeld voor dezelfde feiten sub A zodat beklagde geen vordering kan instellen tegen medebeklaagde Het hof verleent dan ook geen voorbehoud voor eventuele schade.

6. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 152, 162, 182, 183, 185, 190, 190ter, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 204, 206, 209bis, 210, 211 en 211bis van het Wetboek van Strafvordering
- 1, 2, 3, 7, 38, 40, 50, 65 en 66 van het Strafwetboek
- 4.2.1.4°, 6.2.1. lid 1 1° en 7° en lid 2, 6.3.1 §§1, 4 en 6, 6.3.4. §1 en 7.7.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- 1 van de wet van 5 maart 1952
- 59 en 60 van de programmawet van 25 december 2016
- 1 en 8 van de wet van 29 juni 1964
- 58 van het KB van 18 december 1986
- 28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985

- 4 §3, 5 en 10 van de wet van 19 maart 2017
- 6 van het KB van 26 april 2017
- 91 van het KB van 28 december 1950
- 1 en 2 van het KB van 28 augustus 2020

7. Beslissing

Het hof,

Rechtdoende op tegenspraak en met eenparigheid van stemmen;

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen zoals hiervoor bepaald, als volgt:

Verklaart de hogere beroepen van beide beklaagden en van het Openbaar Ministerie ontvankelijk;

Verleent aan beklaagde afstand van zijn grief met betrekking tot de procedure;

Op strafrechtelijk gebied

Ten aanzien van de beklaagde

Vult de tenlastelegging A in hoofde van beklaagde aan met de verzwarende omstandigheid zoals voorzien in art. 6.2.1. laatste lid VCRO;

Verklaarde de beklaagde schuldig aan het feit A (zoals aangevuld);

Veroordeelt de beklaagde voor het feit A (zoals aangevuld) tot een geldboete van 2.000,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 16.000,00 euro, of een vervangende gevangenisstraf van 90 dagen;

Gelast gedurende een termijn van drie jaar vanaf heden het uitstel van de tenuitvoerlegging van deze geldboete ten belope van een gedeelte van 1.500,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 12.000,00 euro, zodat een gedeelte van 500,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 4.000,00 euro, effectief blijft;

Bevestigt het bestreden vonnis voor zover het de beklaagde veroordeelt tot betaling van:

- een bijdrage van 24,00 euro aan het begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand;
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken van 58,24 euro;
- een bijdrage tot de financiering van het bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders van 25,00 euro, na verhoging met 70 opdecimen gebracht op 200,00 euro;

Ten aanzien van beklaagde

Verklaarde de beklaagde schuldig aan de feiten A en B;

Veroordeelt de beklaagde voor de vermengde feiten A en B tot een geldboete van 1.500,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 12.000,00 euro, of een vervangende gevangenisstraf van 90 dagen;

Gelast gedurende een termijn van drie jaar vanaf heden het uitstel van de tenuitvoerlegging van deze geldboete ten belope van een gedeelte van 1.000,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 8.000,00 euro, zodat een gedeelte van 500,00 euro, door verhoging met 70 opdecimen gebracht op 4.000,00 euro, effectief blijft;

Bevestigt het bestreden vonnis voor zover het de beklaagde veroordeelt tot betaling van:

- een bijdrage van 24,00 euro aan het begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand;
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken van 58,24 euro;
- een bijdrage tot de financiering van het bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders van 25,00 euro, na verhoging met 70 opdecimen gebracht op 200,00 euro;

Met betrekking tot de herstellvordering

Hervormt het bestreden vonnis als volgt:

Verklaart de herstellvordering, ingesteld door de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur, gegrond;

Beveelt beklaagden hoofdelijk de plaats in de oorspronkelijke staat te herstellen van het perceel, gelegen te _____ met een oppervlakte van 1ha 38a 04ca hetgeen volgende werken impliceert:

- het ongedaan maken van de reliëfwijziging en het afvoeren van de grond; binnen de termijn van TWAALF MAANDEN ingaande vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest;

Beveelt op grond van huidig artikel 6.3.4. §1 VCRO dat, als de plaats niet binnen de door dit arrest gestelde termijn in de vorige staat wordt hersteld, de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien in de plaats en op de kosten van de veroordeelden;

Zegt dat de overheid die het arrest uitvoert, gerechtigd is om de materialen en voorwerpen, afkomstig van de herstelling van de plaats of van de staking van het strijdig gebruik te verkopen, te vervoeren en te verwijderen;

Zegt dat de overtreder die in gebreke blijft, verplicht is alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat die de overheid, die het arrest uitvoert, heeft opgesteld of die de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank begroot en uitvoerbaar verklaard heeft;

Veroordeelt beklagde _____ voor het geval dat aan de veroordeling tot herstel niet wordt voldaan, tot betaling aan de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur van een dwangsom van HONDERDVIJFENTWINTIG EURO per dag vertraging vanaf de eerste dag volgend op het verstrijken van de hoger vermelde hersteltermijn en in zoverre huidig arrest vooraf werd betekend;

Verleent geen voorbehoud aan beklagde _____ voor schade op grond van art. 4 V.T.Sv.;

De kosten

Laat de kosten van het hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten laste van de Staat;

Veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot de overige kosten van de strafvordering en de herstellvordering in beide aanleggen, deze voorgeschoten door de openbare partij en in totaal begroot op 796,08 euro, al deze kosten ondeelbaar veroorzaakt zijnde door de weerhouden feiten.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, C4 kamer, samengesteld uit:

Kamervoorzitter

Raadsheer

Raadsheer

en in openbare terechtzitting van **3 januari 2024**

uitgesproken door Kamervoorzitter

in aanwezigheid van het lid van het Openbaar Ministerie vermeld in het proces-verbaal van de terechtzitting

met bijstand van griffier